

OBRTNIK

Glasiło Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15 (Lovro Pičman).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankirani dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto III.

Ljubljana, dne 8. junija 1934.

Štev. 11

Križev pot obrtniških stanov

Jugoslovanski obrtniki najrazličnejših panog preživljajo morda prav ta leta svoje najtežje delovne in obstojne preizkušnje in z njimi živi borno življenje, življenje brez izgledov na boljše čase ves življenje, življenje brez izgledov na boljše ves pomočniški in vajeniški naraščaj ter njihove številne družine. Tesno z ljudstvom, z njegovimi možnostmi, potrebami in zahtevami je vezan obstoj posrednega izvršilca in prinesitelja tehniških veščin v ljudske domove. Obrtnik, ki nima ne zemljišča ne kapitala, je odvisen od uspehov svojega ročnega dela, za katerega odgovarja tudi po izvršitvi in tudi takrat, ko morda več ne odgovarja za detajle producenti. Malokdo se spomni, da obrtnik poseja akademijo znanstva skozi vse življenje in, da polaga izpite vsak dan pred matematično in neizprosno prakso, pred katero večkrat pordeči še tako titulirana diploma in le malokdo se spomni, da tvori obrtniški stan jako gospodarsko oporo in jamčenje narodove gospodarske neodvisnosti.

Doba boljše gospodarske konjunktore, ki je sledila svetovni vojni je dopuščala sicer znatnejši razvoj domačega obrtništva, ki se je hvalevredno razvil skoro do vseh del, kamor segajo zakonske pravice obrtnika in nadomestilo tuje rokovalce, vendar pa obrtnik ne more živeti od preteklosti. Ročno delo se namreč ne rentira, kot se rentira pognojena zemlja in še manj, kot se množi kapital, zato si obrtnik tudi ni mogel v tistih letih prihraniti „švicarskih“ rezerv, da bi živel na njih v stiskah. Res so se s stisko denarja in dela pojavile potrebne zaščite stanov in so razni moratoriji ščitili zemljo in kapital, a obrtnik, steber sodobnega dela in napredka države je ostal brez varovalk.

Poleg naraščaja, ki ga je obrtnik gojil in vzgajal za bodočnost, pa je gojil tudi prepričevalno misel, da bo obrtniški stan v mladi, vsega razvoja obstoječi državi končno pridobil sigurnost dela in obstanka ter v tej zavesti sodeloval na obogatitvi jugoslovanske zemlje. K temu prepričanju so ga vodila dejstva uveljavljanja domačih zakonov in še bolj množenje domačega strokovnega naraščaja, od katerega je pričakoval moralno in materialno podporo in skupnega dela za dobro skupne zemlje. Donekle se obrtnik ni varal. Z zdravim pametjo gospodarstvenikov in z zakonskim organiziranjem stanov se je dosegla vredna matica pridobitvenega dela in mladi državi mnogo obstoječega stanu.

V istem času, samo v mnogo boljših prilikah pa se je razvijal tudi obrtnikov rival — delavnost in ekspanzija močnih autonomnih podjetij. Umevno je, da so take ustanove v svojih obrtih daleč konkurenčne, kajti slabo dobo ene ali druge obrtne panoge nadomestijo iz drugih virov, ki obrtniku, kot delavcu niso dostopni. Konkurenčni boj med revnimi obrtniki in med močnimi, obrt izvršujočimi davčnimi podjetji je po vseh zakonih nemogoč in realno obstoja samo vprašanje ali propad obrtništva ali omejitve obrtniškega dela teh podjetij. Drugi, ki jim je stvar globlje poznana naj o tem razpravljajo. Podčrtati bi bilo le dejstvo, da je ta borba morda manj utemeljena iz drugih vidikov in, da bi že radi tega morali uvideti nepravilno vmešavanje velikih podjetij v delokrog obrtnika. Kot že omenjeno je obrtniški stan v svojem začetnem delokrogu popolnoma nadomesti tujo moč in da je za vse svoje poklice vzgojil domač naraščaj. Tuja podjetja pa so ostala v naši državi po večini le še na onih delih, kjer ni več delovno polje obrtnikovo in kjer bi lahko in potrebno konkurirala večja podjetja, ki so pa delovno borbo pričela navzdol — s svojimi obrtniki. Prepričani smo, da bi bilo tovrstno tekmovanje mnogo bolj rentabilno za podjetja in za državno celokupnost.

Jasno je, tekmovanje z gospodarsko šibkim obrtnikom ne zadene na odpor, kakoršen bi bil, če bi pričeli radikalno vprašanje o udejstvovanju tujih podjetij in zahtevali naše dobrine za nas vsaj v dobi, ko jih potrebujemo zase, zato se morda prav nič ne motimo, če trdimo, da je tudi osnutek zakona o pooblaščenih inženjerjih tako junaško izpeljan — navzdol proti obrtnikom in tako ga-

lanten napram „trgovačkim preduzečima“, prav radi neodpornosti domačega obrtnika.

Zakon o pooblaščenih inženjerjih je edinstven primer nesodelovanja stanov in tako tipična karakterizacija samotnega lovljenja posameznih šol, kajti pri zakonih, ki posegajo globoko v interese najširših gospodarskih plasti in ljudskih množic ne smemo zapirati duri pred ostalimi strokovnjaki, nego položiti račune pred vse gospodarske kroge, predno monopoliziramo preklado nad oknom ali signalni zvonec v drvarnici za naš najvišji razred znanstvenikov. Človek vidi pri takih pokretnih ogromen neizgled, ker vidi nestvarnost pokretov v njihovem bistvu. Zazdi se nam, da postajajo šole naš nasprotnik in pozabljamo njihovo glavno misijo, ker na dan prihajajo mesto državi potrebni elastični delovni navodil, čisti kruhoborski pokreti stanov, ki drug drugega zajedajo in vsi le navzdol.

Obrtnik, ki je v naraščaju domačih strokovnjakov pričakoval največjega podpiratelja svojega dela, vidi, da mu je vržena rokavica baš od tam, odkoder obrtniki vseh narodov črpajo stroko in idejo za delovne razmahe brez denarnih odrezkov. Dobro bi bilo opozoriti, da šole niso in ne smejo biti tovarne doktorjev, inženjerjev, tehnikov, babic itd., nego, da so šole zavodi za izobrazbo naroda in, da njih cilj ni koristiti stanovom, nego predvsem in samo narodu. Kadar bomo razumeli to, smo prepričani, da nas ne bodo presenetili zakoni, ki bi živo zarezali v — obstoj razvoja domače obrti in v obstoj ljudskih množic, tistih, ki so svojo karijero začeli čisto drugače in brez zaščit in ugodnosti pri svojem neposrednem delu, brez naslanjanja na kakoršnakoli „trgovačka preduzeča“.

Končno pa naj omenimo naše prepričanje, da je vsega tega nesistema v borbah edino kriva trenutna sfera, ki se ji vse opraviči. Prepričani smo, da bomo malodušje in nemočne akcije brezposelnih mladih vrst posameznih stanov odpravili, če bomo podprli njihovo akcijo v drugo edino pravilno smer, kjer čaka delo industrijskega razvoja naše zemlje, kjer se na našem telesu čutijo potrebe lastnih znanstvenih laboratorijev in pa na mesta, kjer so zaposleni tuji znanstveniki, kajti potem bomo videli, da pri nas primanjkuje pametnih in sposobnih ljudi še v vsaki branži. Obrtniki, da omejite napade na Vaše delo, pomagajte iskati drugim, ker boste s tem koristili vsemu gospodarskemu razmahu in zaščitili svoj delokrog.

Svoji k svojim!

V povojni dobi, prav posebno zadnja leta sem, se je ustanovilo in razširilo v naši državi nebroj konfekcij, zavodov in veleindustrijskih podjetij, kateri se bavijo tudi s popravili in celo večjimi naročili novih izdelkov. Ta podjetja, ki so v pretežni večini v rokah tujega kapitala jako dobro uspevajo, medtem ko domači obrtniki nimajo dela in so čisto primorani poseči po raznih težakih delih izven svoje stroke v borbi za življenje, samo da prežive sebe in svoje družine.

Da je obrtništvo prišlo na tako zelo nizko stopnjo in v tako kritičen položaj, je temu krivo dejstvo, kar je vsega obsojanja vredno, le boljše situirano občinstvo. Pri tem so pa prizadeti tudi razni trgovci in obrtniki onih strok, katerih položaj je še nekoliko boljši in katerih obrti vsaj še deloma nekoliko uspevajo. Ti se poslužujejo nakupa v konfekcijah in ne znajo ceniti domačega ročnega dela, dasiravno zahtevajo od obrtnika, da nabavlja vse potrebno pri njih.

Prav vsled tega apeliramo na vse naše čitatelje, pa tudi dalje preko vseh čitateljev v vrste najširšega občinstva in odjemalcev, da se v prvi meri zavedajo svojih dolžnosti napram domačim obrtnikom, domačinom in gesla „Svoji k svojim“. To geslo pa je treba razumeti tako, da se mora naročati vsa obrtniška dela le pri domačih obrtnikih in zavračati tuje inozemske industrijske izdelke, produkte strojev, ki so manjvredni in kateri navidezno — za oko — pa tudi morda za denar napravijo sicer malenkostno razliko, na-

sprotno pa veliko škodo najsi bo odjemalcu, ki je v dobri veri kupil blago, kakor tudi domačemu obrtniku, kateremu ni bil dan zaslužek, s čemer je odjemalec kruto prizadet, obrtnik pa še huje, ker se mu je že itak ozko odmerjeno delo še zmanjšalo.

Imamo mnogo različnih podjetij, posebno gostilniških, ki ne podpirajo obrtništva, temveč razne konfekcije. Zato naj tudi obrtništvo podpira le onega, ki je solidaren z domačim obrtništvom. Še več smemo obrtniki zahtevati, da se v naših javnih lokalih poudarja, in to glasno, pomen „svoji k svojim“, da naj se rabi izključno le domače obrtniške izdelke, na katere bi moral biti vsak državljan kraljevine Jugoslavije tudi ponosen, kakor vidimo ponosne državljane drugje, kateri odkrito pa tudi v praksi izvajajo prednjo prislovico.

Vsled tega naj bo tudi v vseh javnih lokalih obrtniški tisk, s katerim naj bo občinstvo opozorjeno, da obrtniki še eksistiramo in hočemo eksistirati v dobro naroda in države. Da nas je dovolj in da se čutimo dovolj zmogljive, zato tudi javno zahtevamo izpolnjevanje gesla „Svoji k svojim“ ali „kdo podpira mene, tega bom podpiral tudi jaz“.

Vsako pravilno delo mora roditi uspehe

Pred časom sem napisal članek z naslovom „Prvi poziv napredno mislečim obrtnikom“. Odgovore na istega sem dobil šele na občnem zboru osrednjega DJO v Ljubljani. Mnenja sem bil, da se obrtništvo ne zanima stopiti odkrito v borbo proti onim, ki na najnesramnejše načine izkoriščajo malega obrtnika. Proti njim, katerim ni nobeno delo prepodlo, čeprav vidijo umirati velikanske množice obupanega ljudstva, katero po nelastni krivdi vse to početje voljno prenaša. Kakor je že marsikomu znano, mi je prirojena lastnost, da iščem vedno prave prilike in tudi povem, kje nas čevlji žuli. Tako sem izbral tudi priliko na zboru DJO, dne 29. IV. t. l. in sem zaprosil navzoče tovariše iz oblačilne stroke, da se sestanemo po zaključku občnega zbora v svrhu razgovora, kako najti in iskati najboljših sredstev, da si vsaj nekaj pomagamo obrtniki oblačilnih strok in krenemo na pot iz tega nevzdržnega stanja. Predlagal sem, naj bi se v mesecu juliju sklical velik protestni shod proti konfekcijski umazanosti, da bi bila pa udeležba vsem lažja, naj bi se vršil ta v sredini banovine, torej v mestu Celju. Ta namen se žal ni mogel uresničiti pred binokštnimi prazniki, za kar mi ni dopuščal čas ter sem hotel po praznikih pričeti z delom v tej smeri. Neprizadovoljen sem prejel pismo od znanega borca za obrtniške pravice in izboljšanje njega položaja tov. Ivana Gogala z Jesenic, kateri je tudi pripravljen pomagati pri tem delu. Tako vršimo že torej danes z združenimi močmi prva pripravljala dela ter sem o tem takoj obvestil tudi tovariše v Mariboru in Celju, ki bodo podprli pokret tudi po svojih močeh.

Nameravano protestno zborovanje v Celju skličemo prvo nedeljo v mesecu avgustu, na katerem se bo sprejelo pravila za „gospodarsko zadruho“ za celo banovino, v kateri vidimo edini izhod za postavitev celokupnega gospodarskega pokreta na prvi tir. Istočasno se bo razpravljalo o ustanovitvi zveze obrtnikov oblačilnih strok, o vpeljavi modernega sredstva zoper one, ki podpirajo industrijsko konfekcijo, ter s tem uničujejo domačo obrt, kakor vsa najvažnejša pereča gospodarska vprašanja.

Obrtniki vseh strok, pripravljajte se za ta zbor, kajti na tem naj iznese vsak stan svoje težave ob prisostvovanju naših narodnih zastopnikov, ki jih bomo tudi na ta zbor povabili in kateri bodo tolmačili naše zahteve na najvišjih mestih. Naše narodne zastopnike bomo prosili in zahtevali, da energično zastavijo ves svoj vpliv za to, da izvojujejo zmago nad onim, ki jim je narod in država samo molzna krava.

Na zboru moramo dokazati našo strnjenoost, da smo pravi sinovi Jugoslavije, ter da zahtevamo in si pridržujemo pod vsakim pogojem

prednost pred inozemci, kateri so v nemali meri krivi naši bedi. Hočemo, da bo imel na zboru vsak besedo, zato se bo ta pričel že ob deveti uri dopoldne in bo trajal do popolne izčrpanosti zadnjega govornika, pa če tudi traja cel dan.

Ta zbor naj bo eden izmed največjih, kar smo jih videli, ker nam gre baš za uresničenje vsega, kar smo doslej obrtniki nešteto krat želeli in o čemer smo že ponovno razpravljali, zato moramo in hočemo pokazati našo moč ter vztrajno neustrašenost v pravi borbi za procvit celokupnega obrtništva. Želimo, da se boste z zadovoljstvom vračali z zbora, ker smo prepričani v rešitev malega obrtništva, katero vidimo edino v obrtniško-gospodarskem zadržanju v okvirju banovine, potem katerega se nam bo nudil najcenejši nakup naših potrebščin in bomo na tej osnovi zmožni tudi nastopiti konkurenčni boj proti onim, za katere danes mnogi trdijo, da proti njim ni nobenega leka.

Tozadevni obširni referati v raznih obrtniških vprašanjih bodo javljeni pravočasno, podrobno se bo razpravljalo na zboru samem, na katerem naj ne manjka noben obrtnik, posebno pa ne iz oblačilne stroke.

Kac Josip, krojaški mojster,
Dravograd.

Kako smo gradili „Obrtni dom“ v Celju

Pred nedavnim sem sklenil izstopiti iz vseh organizacij, iz razloga, ker sem uvidel, da ni nikjer poštenja in pravičnosti. Ker sem pa videl, da me nekateri gospodje ne pustijo v miru, sem se odločil napisati par vrstic, da javnost spozna njihove velikanske zasluge za Obrtni dom v Celju.

L. 1921. je nakazalo ministrstvo za socialno politiko iz prihranka okrajnih bolniških blagajn, katere so bile likvidirane, znaten znesek Din 300.000.— „Obče slov. obrtnemu društvu v Celju“, brez vsakih navodil, kako naj se ta znesek uporabi. Iz tega so se dajale razne podpore obrtniškim organizacijam. Tudi „Obrtni Vestnik“ je dobil znesek 10.000.— Din kot brezobrestno posojilo, katerega pa do sedaj ni vrnil. Ko so zaznale vrhovne obrtne organizacije, t. j. „Splošna zveza obrtnih zadrug“ v Mariboru ter „Zveza obrtnih zadrug“ v Ljubljani za ta celjski zaklad, so dobile grozen apetit ter so zahtevale vsaka po Din 100.000. Prišlo je nato še Obrtno društvo v Šoštanju in zahtevalo Din 50.000. Odbor „Obče slov. obrtnega društva v Celju“ je o tej delitvi razpravljal in sklenil na predlog g. Lečnika, da naj kupimo tovarno „Zlatarka“ d. d. v Celju, katera je bila njemu ponujena za znesek Din 350.000. Odbor je ta predlog akceptiral. Ko je bila sklenjena ta kupčija, se je spomnil neki gospod izven odbora, kateri ima na postavitvi Obrtnega doma neprecenljive zasluge na nekega gospoda, kateri pri kupčiji sicer ni aktivno sodeloval, da se da istemu neka nagrada, katero je on tudi sprejel. Za revanžo se je pa tudi on izkazal ter preskrbel, da je predlagatelj prejel za to uslugo lepo nagrado, kar pa je ostalo seveda vse prikrito. Pozivam prizadetega gospoda, da nam pojasni, za katero uslugo je on to nagrado sprejel!

Po daljšem času je vendar prišlo do oddaje del, katera so pa bila že zasigurana raznim podjetjem. Tako je prišlo na neki seji, ko se je predlagalo zidarsko delo do izbruha, ker se ni upošteval moj upravičen predlog, da morajo biti za vsako delo trije oferenti, nakar sem že takrat iz odbora izstopil, ker se me je osebno žalilo. Vendar sem ta svoj izstop na pritisk svojih osebnih prijateljev preklical. Pri oddaji slikarskih del se ni hotel od teh dobrih gospodarjev upoštevati predlog, da naj se ista dela ne oddajo, ampak naj se naredi slikarski tečaj pod okriljem Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici TOI. Seveda tudi ta predlog ni ugajal naši gospodi! Zakaj? ker bi se bil prihranil lep znesek.

Najbolj jasno se je pa videlo, kam pes taco moli, pri oddaji slikarskih del, radi česa je trajala debata skoro 2 uri, ker se nikakor ni hotelo oddati delo najnižjemu ponudniku. Prav tako bi lahko kritiziral oddajo drugih del, kar pa za enkrat opustim, vendar pa lahko z gotovostjo trdim, da bi se bil Obrtni dom v Celju zgradil v tem načrtu vsaj za Din 50.000 ceneje, kakor pa se je.

Ko je bilo stanovanje prazno, je bilo več reflektantov, kateri so se pa odboru prikrivali iz gotovih razlogov. Ko se je pa zglasil novi ponudnik, kateri je zahteval, da se mu uredi kopalnica, se je ista naročila, ne da bi o tem sklepal odbor. Seveda ako ima samo eden za odlo-

čevati, katerega interesi silijo popolnoma v drugo smer, kakor za obrtništvo, se je to tudi zgodilo.

Ko sem pri seji odklonil vidiranje računa za kopalnico se je istega izplačalo brez mojega podpisa, čeprav je v pravilih točno označeno, da izplačuje blagajnik lahko račune samo takrat, ako jih podpišeta načelnik in tajnik. Seveda so slični slučaji spravili društvo v plačilne težkoče, nakar se je pričelo razpravljati o sanaciji. Ker so osebne koristi tudi tukaj igrale glavno vlogo, je šlo tudi tukaj po načrtu znanega gospoda kakor namazano. S tem seveda so se pokazali tudi g. obrtniki v odboru vredni naziva, katerega je ta gospod ob neki priliki rabil, češ saj so same lutke, z njimi naredim kar hočem!

Obrtni dom z vsemi investicijami skupaj je stal okoli Din 680.000. Dolga je bilo okrog Din 280.000. Tako da je znašalo premoženje društva okoli Din 400.000. Današnje premoženje pa znaša Din 30.200. Vsled tega sem tudi sklenil izstopiti kot član, ker nočem s težkim srcem korakati za pogrebom tiste organizacije, za katero sem tako živo in idealno deloval.

Prosim vse nekdane tovariše, da me pustijo v miru, sicer pridem z drugimi. Še jasnejši stvarmi na dan. Pozivam pa tovariše, naj sprevidijo in napravijo konec z raznimi brezvestneži in naj se zavedajo, da bo o teh stvareh pisala zgodovina.
Jernej Golčer, Celje.

Op. ur. Priobčujemo prednji članek na piščevo željo. Obenem pa opozarjamo vse obrtnike, da naj si pokličejo v spomin razne članke i. t. d. o tem predmetu, ki so bili v našem listu objavljeni. Prosimo vse ostale obrtnike, ki so imeli posredno ali neposredno s tem premoženjem opraviti, da položijo čiste račune, sicer bodo številke, ki so marsikomu neljube, pokazale, da na naši strani ni umazanih ljudi. — Tudi razne takomenovane idealne ljudi se s številkami da razčleniti ter dokazati njih vrednost.

Podružnica Društva jugoslovanskih obrtnikov Št. Vid nad Ljubljano

Ker sta se ob nas obregnili lista in to tednik „Domoljub“ ter dnevnik „Slovenski narod“, kateri nas je dal kar na rešeto, dovolite gospod urednik, da damo na to nekoliko odgovora.

V Št. Vidu smo bili do sedaj obrtniki res zelo kratkovidni in to tako kratkovidni, da smo se pustili izrabljati vsem bivšim in sedanjim strankam in stranicam. Te stranke so nas obrtnike imele samo za štafiste svojih političnih namenov. Kar naenkrat je pa tudi šentvidski obrtnik spregledal, seveda je dobil poprej precej batinj; od spredaj in od zadaj in postal dalekoviden.

Združeni smo danes vsi in to prav vsi brez razlike strank, kateri je kdo pripadal, pod praporom svobodnega Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino.

„Domoljub“, kateri se že dolgo časa ni prav nič zanimal za nas obrtnike, čeprav nas je veliko obrtnikov že dolgo let naročenih nanj, je začel zadnje čase zelo intenzivno delati na tem polju. Mi smo mu bili zato zelo hvaležni. V zadnji številki, to je 22. p. m. pa nam Šentvidčanom očita kratkovidnost. In to samo zato, ker smo skupaj in se nič več ne preklamo. Gospodje, povejte nam, kaj je imel naš obrtnik, ne samo šentvidski, ampak iz cele Slovenije, od tega, da se je boril pri raznih političnih strankah vedno v prvih vrstah: ničesar!! Vsa dolga leta te stranke niso privoščile slovenskemu obrtniku nobenega stanovskega zastopnika in to ne v bivši oblasti skupščini, ne v sedanjem Banovinskem svetu, še veliko manj pa v narodni skupščini. 28.000 obrtnikov, mojstrov, nismo bili vredni niti enega zastopnika. Ampak ti obrtnik, skloni hrbet in ti nam pomagaj po lestvi gor, ko smo pa mi enkrat na vrhu pa ti plačaj in tiho bodi.

Domoljub nam očita, da hočemo sedanjio Trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico razbiti in da hočemo samostojno obrtno zbornico.

Da, to je resnica!

Gospodje, ali nam ne privoščite svoje samostojne obrtniške zbornice? Zakaj jo privoščite delavcem, advokatom in drugim? Ali smo mi res tako zaslepljeni in tako neuki, da ne moremo voditi sami svojega stanovskega parlamenta in da moramo imeti pokroviteljstvo industrije, ki je naše dete in trgovine. Da pa mi hočemo in delamo na to, da bi bila Obrtna zbornica v Beogradu, v Ljubljani pa samo nekaka podružnica iste, to je gola laž, izrečena od človeka, ki naš

program ne pozna ali pa je toliko hudoben, da nam iz same hudobije to podtika.

Mi hočemo svobodno našo in samo našo Obrtno zbornico, v kateri bomo mi in samo mi obrtniki gospodarji. Zapomnite si to vsi, kateri se vtkate po nepotrebnem in samo iz škodoželjnih namenov v naš pokret.

Člankar v „Domoljubu“ nam svetuje, naj bi rajši v že obstoječih združenjih in že v obstoječi zbornici napravili red pri volitvah. Najbrž ta človek ne ve, da člani v sedanjo Obrtno zbornico niso bili nikdar izvoljeni, ampak imenovani, prav tako v vse okrožne odbore. Nikdo ni vprašal obrtnika, ali je to prav ali ne! Samo ti plačaj zbornico, ti plačaj okrožne odbore, pa tiho bodi! Peščici za to nepoklicanih ljudi je bilo tako prav in zgodilo se je!

Mi pa hočemo in zahtevamo svobodne volitve, pri katerih naj odločuje volja obrtnikov, ne pa volja v za to nepoklicanih faktorjev. Prosimo vas gospodje, kdo plača več davkov sorazmerno, in to za državo, za banovino in za občino kot obrtnik, pa tudi socialne dajatve so ogromne. In kaj dobi od tega obrtnik nazaj, malenkost, v največ slučajih nič. In koliko obrtnikov je zraven, ko se delijo te dajatve? Nobenega! V dravski banovini je približno 26.000 obrtnikov in koliko zastopnikov imajo ti obrtniki v Banovinskem svetu, v narodni skupščini, v občinah? Prosimo vas, povejte nam to! In zakaj je tako? Zato, ker je bil obrtnik kratkoviden in se je dal razdvojiti, da tako ne bi kaj pomenil!

Gospodje uredniki, le pišite, ampak pišite, da naš obrtnik umira in mu ne pomaga nobena injekcija več, ampak takojšnja in temeljita operacija. Operacija, ki ga bo zopet poživila, da bo zamogel vsaj dihati, operacija, ki ga bo osvobodila vseh nadležnežev, ki ga danes samo izkoriščajo v svoje namene. Pridite vsi, vi črnogledi v naša društva, da vidite kaj in kako se dela, potem pišite, toda pišite objektivno ne pa potvorenjeno.

Pisec v „Domoljubu“ se je mogoče učil hrvatske zgodovine, ne pozna pa zgodovine slovenskega obrtnika in ne njegovega današnjega položaja. Pri nas ni nobenega koritarstva, ampak svobodno delo in kdor več dela, ta več velja in to naj bi bilo povsod. Zato priporočamo „Domoljubu“, da naj bo v drugič previden, da ne bo sam sebi največ škodoval.

„Slovenskemu narodu“ pa priporočamo, da naj že enkrat sam skoži v rešeto in smo prepričani, da ne ostane nič notri, ker bo šel skozi njega, ker so ga same pleve. Mi šentvidčani ga ne bomo prav nič vprašali ali smemo ali ne smemo prirediti svoje Obrtne razstave doma. Ampak mi bomo razstavo priredili in ta razstava bo impozantna, tako da ostane v rešetu tudi kako dobro zrnje.

Sporočamo, da so priprave za našo razstavo v polnem teku. Naša velika Narodna šola bo polna samih obrtnih izdelkov. Pokroviteljstvo naše razstave je blagovolil prevzeti, in to z največjim veseljem, ban g. dr. Marušič, za kar mu šentvidski obrtniki, in to prav vsi, izrekamo najtoplejšo zahvalo na tem mestu.

Organizirani smo sedaj popolnoma, ker smo vsi obrtniki šentvidske občine člani D. J. O. Tovariši, storite tudi vi tako!

Op. ur.: V narodni skupščini je iz dravske banovine en obrtnik. Navedeni poslanec je kovaški mojster v Dolnji Lendavi tov. Hajdinjak ter zastopa tamkajšnji srez. Čeprav smo se že pismeno in ustmeno obrnili nanj, ne beležimo zato nobenih rezultatov. Nanj smo se obrnili zato, da bi bil on, kot sam obrtnik, tolmač obrtniških teženj na merodajnem mestu in zato, ker smo tudi mi gotovo nekaj z našim obrtniškim tiskom pripomogli do njegove izvolitve. Upamo, da nas bo gospod poslanec to pot slišal.

Tovariši kleparski mojstri!

Pri pokrivanju stolpov, monumentalnih streh in raznih vidnih nadzidkov, se opaža, da ni vedno mojster na mestu, ali pa da se pusti od naročnika zapeljati.

Opazujemo razne tako krite strehe in čutim, da nekaj naših gosp. tovarišev ne polaga preveliko važnost na lepo lice in lepo obliko zunanosti.

Vsak si naj ima pred očmi, da tudi streha ali stolp, ako je pokrit s pločevino ali bakrom, prispeva veliko k lepi obliki in lepi zunanosti stavbe, ako je lepo in pravilno strokovnjaško pokrit. V prvi vrsti pride tukaj v poštev lepa, pravilna razdelitev posameznih polj ali zgibov — to je poševnih, vodoravnih in horizontalnih. Ni vseeno kako gre zgib — ni vse eno ali je raven ali ni. Pomislite tovariši, 50 let in več boš gledal

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

napako, ako nisi pazil in si nisi vzel časa, da bi vse pravilno razdelil.

Moj namen ni, da bi si dovolil morda gosp. tovariše poučevati. Privedlo me je do tega, da napišem par vrstic, to, ker sem videl, kako se slučajno pokriva stolp z bakrom v Ljubljani. Gosp. tovariši, naš kleparski princip je, da se vsak horizontalni zgib sili k sredi, torej h križu na stolpu. Vsak poševni zgib pa da je vodoraven. Ni pa lepo in tudi ne strokovnjsko, da se kratko malo krije — kakor gre boljše iz pločevine — da je manj odpadkov. 15% se mora računati zgube pri vkitju in odpadkih. Ne pustite se od lajika zapeljati — samo da vodo drži — ni res — streha stolpa mora biti obenem okras stolpa.

Naša obrt zahteva tudi nekaj tehnike, zraven pa estetskega čuta, zato vam kličem, ostanimo na višku, katerega smo dosegli, in ne nazaj, ko se je pokrivalo s pločevino in se je vse križem in kražem z žičniki pribilo.

Najprvo si naj vsak gosp. tovariš ogleda položaj strehe, potem svinčnik v roko in narisati si ves načrt. Razdeliti vse v enake dele, ne da bi stolp, ki bi se z isto pločevino lahko lepo enakomerno pokrili izgledal, potem ko je delo gotovo, kakor da bi bila vojska šla čez njega.

Se enkrat gosp. tovariši, ne pustite, da bi naša obrt zašla v položaj, da bi stavbeniki, arhitekti in inženjerji morda nekoč rekli, to niso kleparji od nekdaj — ne to so?

Naša lepa domovina bo gotovo v par letih isto, kar je danes Švica, posledica bo, da bo naša domovina od tujcev zelo obiskana in gosti si bodo ogledali tudi kritje stolpov, streh itd. in verjemite mi gosp. tovariši, da ima nekaj v sebi, ako slišiš: v tej deželi imajo dobre strokovnjake, v tej deželi so solidni in točni, lepa dela izvršujejo, to vse vidi tujec — ker on pride, da si vse ogleda — tudi streho, ki si jo ti kril.

Lojze Smerkol.

Gospodarska kriza, redukcija plač in nezaposleni mlajši intelgenti

Najvišja oficijelna gospodarska institucija v dravski banovini izkazuje v svojem letnem proračunu za l. 1934., katerega je že finalni minister pred časom potrdil naslednji proračun: 3.156.000 Din dohodkov in 2.994.000 Din izdatkov, ostalo je rezerva. Gotovo smo upravičeni, da se kot pripadniki te institucije in kot obrtniki brigamo za proračun. Zaenkrat imamo namen govoriti samo o osebnih stroških, kakor jih predvideva zbornični proračun. Za cca 25 uslužbencev so sledeče postavke:

1. Osebnih prejemki nameščencev Din 1.372.702.—
2. Nagrade, podpore in preskrbine 12.000.—
3. Davki, pristojbine in zavarovalne premije 210.880.—

Osebnih stroški skupaj Din 1.595.087.—

Iz prednjih števil se razvidi, da so osebni izdatki nad 50% celotnega proračuna pri čemer niso všteti potni in drugi stroški za isti personal, kar je pod drugimi postavkami.

Ce delimo postavko za osebne izdatke s 25 dobimo, da prejme vsak uslužbenec povprečno 64.000.— Din letno plače, kar znese zopet povprečno nad 5000.— Din mesečno. Vemo, da so 4 sluge, strojepiske, nižji in višji uradniki. Vemo tudi, da ima gospodična s srednjo izobrazbo nad 5000.— Din plače; koliko imajo akademično naobraženi uradniki, si lahko mislimo. Dohodki za to institucijo izvirajo iz za letos potrjenega proračuna po 10% zbornične doklade na osnovni davek od pridobitine, kakor tudi na osnovni družbeni davek, oziroma na minimalni 1-2% družbeni davek. To moramo pojasniti zato, ker velika večina obrtnišva še danes ne ve, kako plačuje prispevke za to institucijo.

Priporočali bi, da se zainteresirani krogi pogledajo v gospodarstvo in izdatke osebnih prejemkov te institucije. Sedanji težki in kritični časi, v katerih mlada tehnična inteligenca išče zasluzka, se gotovo upravičeno pritožuje proti takim pretirano visokim plačam, ki presegajo celo za 100% prejemke državnih nastavlencev z isto kvalifikacijo in predizobrazbo.

Pričakujemo, da prizadeti gospodarski krogi sami razčistijo, pa tudi prizadeti sami, ki urejajo te odnose drugod. Splošna gospodarska kriza in obubožanje pridobitnih krogov, osobito obrtnišva, narekuje vsakomur, da v splošnem omejuje vse izdatke na najpotrebnejše in najnujnejše. Zato je pa nujno potrebno, da tudi take vrhovne organizacije gredo z vzgledi naprej, kakor so to storila druga samoupravna telesa in javna podjetja, katere so uvedla v svojih proračunih skrajno štednjo v pogledu osebnih izdatkov. Pri tej instituciji smo pa opazili ravno nasprotno, da so osebni izdatki letošnje leto za približno 50.000 Din višji. Pričakujemo, da se tudi v tej instituciji tozadevno napravi red in da ta zaposli na račun sedanjim razmeram in prilikam previsokih plač saj za gotovo dobo nekaj brezposelnih tehničnih in obrtniških inteligentov, katerih položaj je danes do skrajnosti obupen.

Vsem naročnikom!

Današnji številki „Obrtnika“ smo priložili za vse one naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, položnice in posebno okrožnico, iz katere je razvidno, koliko posameznik dolguje na naročnini.

Pričakujemo, da vsi nakažete zapadlo naročnino v zavesti, da to morate storiti če hočete redno list prejemati, kajti subvencij naš list s postavk za to poklicanih korporacij in ustanov ne prejema. Zato tovariši obrtniki in obrtnice, storite vsaj Vi svojo dolžnost s tem, da poravnate redno naročnino in pridobivate novih naročnikov!

UPRAVA.

Nova podružnica Društva jugosl. obrtnikov za drav. banovino v Kozjem

V nedeljo, dne 3. junija se je vršil ustanovni občni zbor podružnice Društva jugoslov. obrtnikov za dravsko banovino v Kozjem, katerega so se udeležili iz Ljubljane predsednik osrednjega odbora tov. Pičman in predsednik podružnice D. J. O. v Celju tov. Holobar in tovariša Vrenko ter Vodičar. Predsednik pripravljalega odbora tov. Vouk Franc je otvoril okrog 11. ure ustanovni občni zbor, pozdravil vse navzoče obrtnike kakor tudi došlega predsednika osrednjega odbora tov. Pičmana in celjske delegate s tovarišem Holobarjem na čelu, nakar je podal besedo tovarišu Pičmanu, kateri je obširno poročal o pomenu ustanovitve Društva jugoslov. obrtnikov za drav. banovino in podružnic, posebej pa še o važnosti tega društva v Kozjem. Obrtnišvo je z zanimanjem sledilo poročilom tovariša Pičmana, Holobarja in Vrenka, kateri so objasnili pomen te organizacije, ki šteje sedaj že 24 društev v dravski banovini ter je s tem tudi najmočnejša obrtniška organizacija, katere se energično bori za neodvisnost in obrtniške pravice. Govorniki so za svoja poročila prejeli od obrtnišva največja odobravanja. Pri tej priliki je tudi obrtnišvo zahtevalo večje zaščite s strani oblasti, posebej proti šušmarjem, s katerimi se še vedno premilo postopa. Dalje je tudi zahtevalo obrtnišvo, da se sporoči na merodajnih mestih, da naj davčna uprava bolj obzirno postopa z izterjevanjem davkov, ker obrtnišvo pri sedanji krizi istih ne

more poravnati, ker nima za to potrebnih dohodkov.

Za predsednika društva je bil izvoljen tovariš Vouk Franc, za podpredsednika pa tovariš Božiček Franc, v odbor pa: Kranjc Karel, Pečnik Franc, Lupše Karel, Planinc Franc, Zorko Josip, Ivančič Anton, Aman Marja, Kunst Frančiška. Namestniki: Regali Anton, Cvetnik Ivan, Dobrina Mihael, Računski pregledniki: Božičnik Alojzij, Grobelšek Mihael. Namestniki: Krofi Stanko, Umek Florijan.

Članarina se je določila za leto 1934 Din 12.— letno, ustanovnina Din 200.—.

Za ustanovitev podružnice v Kozjem je vladalo veliko zanimanje ter se je udeležilo ustanovnega zbora okrog 50 obrtnikov iz Kozjega in širše okolice. S tem je podano tudi v Kozjem, da si obrtnišvo lahko potom svoje organizacije pribori svoje pravice, ki mu pripadajo.

Proč z okrožnimi odbori obrtniških združenj

Nezadovoljstvo našega obrtnišva nad ustanovo Okrožnih odborov obrtniških združenj je od dneva do dneva večje. Posebno se to opaža v poslednjem času, ko se je pričelo obrtniška združenja rubiti za prispevke po članu Din 15.— letno za Okrožne odbore, ki so postavljeni v Dravski banovini.

Okrožni odbori rokodelskih združb so ustanove v smislu § 392. obrtnega zakona, ki pravi, da te Okrožne odbore ustanove obrtniška združenja. Ker pa se niso pri nas nikdar obrtniška združenja izrekla za to, niti se je za to pokazala potreba, smo te ustanove dobili preko potrebe. Tako obstoje sedaj 4 okrožni odbori s sedeži v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu. Z neko uredbo je sicer ministrstvo za trgovino in industrijo odredilo, da se sme začasne odbore imenovati, katere je seveda imenovala zbornica, ne da bi zaslišala obrtniška združenja, če želijo, da se ti okrožni odbori ustanove in če so potrebni. Navajamo k temu, da je zagrebška obrtniška zbornica sploh odstavila s svojega teritorija vsako nameravano ustanovitev teh odborov, ker se je prepričala, da obrtnišvo še dajatev za združenja ne zmore. Pri nas se je pa proti volji obrtnišva postavilo uprave okrožnih odborov, ki so sestavljena izključno iz pristašev sedanje skupne zbornice, ki so kratkoma določili prispevke, sestavili proračune, ki so bili potrjeni in glasom potrditve zadobili polno moč, da morajo sedaj združenja za to nepotrebno ustanovo plačevati prispevke. Gre celo dalje, da se združenja rubi za te prispevke upravnim putem; ne najde se pa nikogar, ki bi temu napravil konec ter razpustil te nepotrebne drage ustanove, katerih obrtnišvo ne mara in ne potrebuje, ker je obrtnišvo zadovoljno, da posluje potom združenj tako, kot je poslovalo do tedaj, ko teh O. O. sploh ni bilo.

Čim težji so časi, tem bolj je potrebna Vaša družina zaščite življenjskega zavarovanja. Če je v sedanjih časih že Vam težko hraniti in vzdrževati družino — kaj pa naj bi storila Vaša družina brez Vas?

Če še niste zavarovani, storite to takoj! Danes je še čas, jutri bo morda že prepozno!!

Zavarovalna družba na življenje

„ENIKS“

sklepa po najboljših kombinacijah in priznana najnižjih premijah življenjske in rentna zavarovanja vseh vrst, otroška in rentna in kombinirana zavarovanja z domačimi hranilniki in mala posmrtninska zavarovanja brez zdravniške preiskave, nadalje zavarovanja proti nezgodam, požarna in vsa druga elementarna zavarovanja.

Skupna jamstvena sredstva družbe so iznašala dne 31. decembra 1932

Din 5.106.000.000.—

skupno zavarovalno stanje pa

„ 26.025.000.000.—

Družba ima svoje podružnice v vseh državah Evrope.

Vse informacije daje radevolje:

Ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani

Aleksandrova cesta 12 in zastopstva v vseh večjih mestih.

Obrtništvo hoče in more poslovati najhitreje le, če ni aparat predrag in ne prekompleksiran, še manj pa sme biti birokratičen.

Apeliramo na vse merodajne in odgovorne činitelje, ki so z upostavitvijo te ustanove prizadeji, da naj vendar uvidijo kvarne posledice tega početja in socialno bedo med obrtništvom, ki mu je zadana z vzdrževanjem te ustanove ter naj delajo na tem, da se v najkrajšem času te ustanove ukinejo, za kar jim bo obrtništvo gotovo hvaležno, sicer naj odgovornost, ki so si jo nakopali s tem nosijo sami, ker so pri tem tudi prizadeti, kar sami vedo. Obrtništvo pa se zaveda bolj in bolj, da vsiljenih organizacij neče in ne more vzdrževati, še manj pa ga prav te organizacije ščitijo, temveč upropaščajo.

To smo zapisali zato, ker nam dnevno prihajajo pritožbe nad rigoroznim postopanjem okrognih odborov v pogledu izterjevanja članarine, da bi gospodje spregledali in rekli odkrito: Res je, grešili smo. Če imajo dobro voljo bodo ta greh tudi popravili, sicer pa, kot se nam zdi, popravljati dolgo treba ne bo, ker so že druge ustanove obrtnike izmogle do kraja. Da pa so se tega poslužile celo tudi obrtniške ustanove, je še bolj žalostno. — Obrtništvo gre naprej in navzgor, kljub vsem oviram in težkočam v zavesti, da bo tudi dan obračuna prišel in tedaj bodo kruto sojeni vsi, ki so krivični napram obrtništvu.

Iz obrtniškega pokreta

Pisarna osrednjega odbora Društva jugoslovanskih obrtnikov se je preselila v nov lokal, kjer že sedaj posluje. Posluje na Rimske cesti št. 19, v hiši gostilničarja g. Pavla Novaka, pritličje — desno. To je nasproti dosedanjega lokala hiše Mihelečič. Istotam posluje pisarna podružnice DJO Ljubljana-mesto in uredništvo „Obrtnika“. Vse dopise je pošiljati na novi naslov.

Naša podružnica v Šoštanju. V nedeljo, dne 27. maja se je vršil v hotelu „Union“ v Šoštanju obrtniški sestanek, ki se ga je udeležilo okrog 50 tamkajšnjih obrtnikov in delegati podružnice DJO v Celju s tov. predsednikom Holobarjem na čelu. Celjski tovariši so razložili navzočemu obrtništvu pomen in namen DJO, kakor tudi so obravnavali vsa pereča obrtniška vprašanja. Na predlog domačina g. Stojana Karla, so se navzoči izjavili za ustanovitev podružnice DJO v Šoštanju ter je bil izvoljen sledeči pripravljalni odbor: Predsednik: Miha Verbnik, odborniki: Ivan Pirmašek, Franc Turk, Rudolf Mesiš, Kumar Tina, Alojz Acman, Karl Glušič in Stojan Karl.

Sestanek je bil vseskozi stvarjen, katerega je s pozivom na prisotne, da naj pridno propagirajo idejo DJO in pridobivajo čim več članov ob splošnem pritrjevanju navzočih obrtnikov, ki so sestanku sledili z velikim zadovoljstvom, zaključil po triurnem razpravljanju tov. Holobar iz Celja.

Obrtniški sestanek v Metliki. V nedeljo, dne 3. junija t. l. se je vršil v Metliki v prostorih hotela „Makar“ obrtniški sestanek, katerega je sklicalo osrednje vodstvo Društva jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani. Sestanek, katerega se je udeležilo okoli 30 obrtnikov je vodil delegat osrednjega odbora DJO g. Ivan Košak iz Ljubljane, ki je uvodoma pozdravil navzoče obrtnike in načelnika združenja. Zboru pa je prisostvoval tudi srezki poslanec g. Dako Makar, zastopnik srezkega načelstva pa je zbrano obrtništvo tudi pozdravil.

V nad dve uri trajajočem sestanku, kjer so vsi obrtniki izvajanjem posameznih delegatov DJO pazno sledili, se je videlo, da tudi metliško obrtništvo simpatizira s pokretom DJO. Delegati iz Ljubljane so razložili obrtništvu prav vse, za kar je bilo obrtništvo hvaležno, ker je bilo doslej le enostransko informirano.

Posebna zanimivost in tudi svetinja metliškega obrtništva je, da hrani starodavno cehovsko skrinjico z vsemi akti, pa tudi s starimi denarji. Omeniti je potreba, da ima metliško obrtništvo na lepem kraju v Metliki svoj Obrtni dom, katerega lastnik je Obrtniško združenje. Obrtniški dom je že nad 30 let ponosna stavba v Metliki, kateri se je zgradil po zaslugi bivšega načelnika, sedaj že pokojnega g. Trčka. Dom je popolnoma brez dolga, v katerem ima združenje svoje prostore, poleg tega pa oddaja še drugim stanovanja. Ljubljanski delegati so bili v Metliki pristrčno sprejeti, kjer so jim tamošnji obrtniki razkazali dom, prostore združenja in cehovsko skrinjico pod vodstvom načelnika združenja g. Kremeseca.

Prvi redni občni zbor podružnice DJO v Žireh. Dne 27. maja t. l. je bil sklican v Šoli v Žireh ob 14. uri občni zbor podružnice Društva jugoslov. obrtnikov za dravsko banovino v Žireh. Po otvoritvi poslevoedečega podpredsednika Ruperta Franca, je povzel besedo predsednik osrednjega odbora iz Ljubljane tov. Pičman, kateri je obširno poročal o pomenu in ciljih D. J. O. Za njim je povzel besedo tovariš Vilar, predsednik podružnice D. J. O. v Logatcu, ki je enako obširno razložil in utemeljil potrebo tega društva v vseh važnejših krajih dravske banovine. Obema govornikoma so za resna izvajanja navzoči obrtniki z aplavzom odobraval in izvajanjem z največjim zanimanjem sledili.

Nato so sledile volitve in je bil izvoljen sledeči odbor: Rupert Franc, predsednik, Cankar

Matija, podpredsednik. Odborniki: Žakelj Matevž, Reven Ivan, Jereb Lovro, Mlakar Stefan, Dolenc Franc, Dekleva Milan, Kržišnik Franc, Polanšek Ignacij, Namestniki: Jesenovec Pavel, Kopač Ivan, Kolenc Vinko. Računski pregledniki: Sinkovec Lovro, Tavčar Jakob. Namestniki: Fortuna Jakob, Malovrh Matevž.

Članarina se je določila za leto 1934. istotako Din 12.— letno kakor doslej, ustanovna Din 200.—

Pri raznoterostih se je razvila živahna debata, v katero so posegli poleg tovariša Pičmana in Vilarja domači obrtniki, tako predsednik Rupert in podpredsednik Cankar in drugi, nakar se je v najlepšem redu in navdušenju ob udeležbi ca. 40 obrtnikov zborovanje zaključilo.

Časopisi in literatura

„Zanatlija“ (Beograd) prinaša v svojih zadnjih dveh številkah razne članke, tiče se obrtništva in njega pokreta. N. pr.: „Poseta naših privrednika Bugarskoj“, „Naše zanatske škole“, „Porez na poslovni promet“, „Karteli i zanatstvo“, „Privredni miting narodne Odbrane u Beogradu“, „Nespravan rad ili anarhija u proizvodnji“, „Možnosti unapredjenja pekarskog zanata“, referat „Karteli i zanatstvo“, „Porez na poslovni promet“, ter še razne vesti in obvestila.

„Obrtniški Vjesnik“ (Zagreb) priobčuje v svojih zadnjih številkah razne članke. Daljši uvodni članek popisuje delo in slavje obrtnikov iz Savske banovine v Karlovcu, v svrhu proslave 25-letnice SHO, „Upute članovima komisija za pomoćničke ispite“, „Porezi i takse“, poleg tega pa še vesti komor in saveza itd.

O organizaciji obrtno-nadaljevalnega šolstva

K članku v št. 9. „Obrtnika“ pod tem naslovom prinašamo še spodnji dve zanimivi tabeli iz katerih si lahko čitatelji sami ustvarijo dejanski stan.

Obrtno-strokovne in trgovske nadaljevalne šole za leto 1932/33

Štev.	Štev. šol	Proračun znašal		Na šolo od-pade povprečno		Štev. učen-cev	Naučenca odpade		Opombe
		Din	p	Din	p		Din	p	
1	Obče obrtne nadalj. šole	73	1,296.422	—	17.759	—	4.511	287	3/4 vseh izdatkov za te šole je prispevala pred vojno država, to je po Din 1,685.164— 561.721— pa drugi činitelji, trg. obrtna zbornica, občine ter vajenci sami.
2	Gostilničarske „ „	3	94.122	—	31.374	—	86	1.094	
3	Strokovne „ „	7	490.030	—	70.004	—	1.263	388	
4	Trgovske „ „	15	366.311	—	24.421	—	670	547	
Skupaj . . .		98	2,246.885	—	22.928	—	6.530	344	—

V proračunu za leto 1934 prispeva Dravska banovina samo . . . Din 370.000— to je 16,47%
ves ostali znesek pa morajo kriti občine, razne korporacije in
obrti ter trgovski vajenci z rednimi mesečnimi prispevki . . . 1.876.885— „ „ 83,53%

Skupaj . . . Din 2,246.885— to je 100—0%

Štev.		Priprav. razred	Vajenci			Vajenke		Trgovske		Pisarne	Skupaj učencev	Učiteljev
			I. raz.	II. raz.	III. raz.	I. raz.	II. raz.	I. raz.	II. raz.			
1	Obče obrtne nadalj. šole	398	1690	1608	264	207	186	40	79	39	4511	338
2	Gostilničarske " "		30	24	32						86	14
3	Strokovne " "		461	492	310						1263	81
4	Trgovske " "		224	231	165						620	65
	Tečaji		50								50	
	Skupaj	389	2455	2355	771	*)207	*)186	**)40	**)79	39	6530	498
	Vajenke		*)207	*)186								
	Trgovski tečaji*)		**)40	**)79								
	Vsega skupaj	398	2702	2620								

*) Opomba: Na raznih obrtno nadalj. šolah obstoje posebni trgovski tečaji.

Obrtniki!

Vlagajte svoje prihranke v

ZANATSKO BANKO,

ker s tem pomagata onim obrtnikom, ki jim je potrebno posojilo in koristite gospodarstvu Vašega stanu.

V vseh denarno-poslovnih zadevah se z zaupanjem obračajte na podružnico Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.